

Beredskap matfisk			Dok.id...: .10.1.1	Instruks
Utgave: 1.01	Skrevet av: Ingeborg Ratvik	Gjelder fra: 14.05.2013	Sign.: Bjørn Larsen	Side : 1 av 7

Innhold

Beredskapsteam.....	2
Sentralt beredskapsteam	2
Lokalt beredskapsteam	2
Akutt personulykke/sykdom.....	2
Branninstruks	2
Rømming av fisk	3
Prioriterte handlinger ved beredskapssituasjon rømming	5
Massedød av fisk (sykdom, alger, maneter osv.)	6
Akutt forurensning	7
Beredskapsøvelser	7
Årsaksanalyser.....	7

1. *Beredskap matfisk* bygger på de planene som er lagt for beredskap i SalMar ASA. Noen deler som for eksempel *akutt personulykke og sykdom* er felles for konsernet.
2. Alle lokaliteter/avdelinger skal utarbeide sin egen beredskapsplan basert på felles plan for matfisk og på fastsatt skjema.
3. Hver lokalitet/avdeling skal i tillegg ha [varslingsplan](#) til oppslag.

Bakgrunn

Formål

Sørge for at SalMar Matfisk

- Registrerer når en farlig situasjon oppstår,
- varsler på en hensiktsmessig måte,
- avverger uønskede hendelser, eller
- begrenser skadeomfang når uønskede hendelser likevel oppstår,
- og lærer av hendelser.

Omfang

Beredskapsplanen gjelder for alle matfiskavdelinger i SalMar.

SalMar-postulat

Vi bryr oss!

Beredskapsteam

*Ansvar: Driftsleder/regionleder***Sentralt beredskapsteam**

Rolle i Beredskapsteamet	Tittel	Navn	tlf
Teamleder	Konserndirektør biologi	Bjørn Larsen	91 32 27 07
Personlig stedfortreder	Daglig leder SalMar Farming	Olav Andreas Ervik	91 86 81 00
Nestledes beredskapsteam	Finansdirektør/CFO	Trond Tuvstein	91 85 31 39
Personlig stedfortreder	Konserndirektør kvalitet	Eva Haugen	99 55 70 37
Personlig stedfortreder	Kvalitetssjef biologi	Alf Jostein Skjærvik	91 62 00 63
Personlig stedfortreder	Kvalitetskoordinator biologi	Ingeborg Ratvik	95 21 05 91
Personlig stedfortreder	Biologi- og ernæringsjef	Bård Skjelstad	41 46 02 80
Personlig stedfortreder	Fagsjef fiskehelse	Arne Guttvik	99 23 98 01

4. Sentralt beredskapsteam trer sammen dersom det oppstår en alvorlig personulykke eller rømming. Dessuten ved fiskedød av et slikt omfang at beredskapsplanen tas i bruk og ved akutt forurensning som kan skade fisk, folk eller miljøet rundt anleggene.

Lokalt beredskapsteam

5. Alle avdelinger / lokaliteter skal oppnevne et lokalt beredskapsteam som skal hjelpe driftsleder å administrere arbeidet på lokaliteten ved alvorlige hendelser.
6. Se «[Lokal beredskap](#)».

Akutt personulykke/sykdom

Ansvar: Operatør

7. Følg «[varslingsplan](#)».

Varslingsplikt ved arbeidsrelatert skade/sykdom*Ansvar: Driftsleder*

8. Arbeidsgiver skal snarest mulig varsle Arbeidstilsynet og nærmeste politimyndighet når det skjer en ulykke med alvorlig personskade ([Arbeidsmiljøloven](#) § 5-2). Senere skal varslet bekreftes skriftlig. Bekreftelsen kan gjøres på skjemaet «melding av ulykke til Arbeidstilsynet» skjemaet ligger på faktasiden [Varsling av skader og arbeidsulykker](#) (følg link).

Branninstruks

*Ansvar: Driftsleder***Definisjoner**

9. Brannobjekt: Enhver bygning, konstruksjon, anlegg, opplag, tunnel, virksomhet, område m.m. hvor brann kan oppstå og true liv, helse, miljø eller materielle verdier.

Instrukser og oppslag*Ansvar: Driftsleder*

10. Lokaliteten skal utarbeide et kart over brannobjektene landbase, flåte og båter. Følgende skal inngå i kartet:
- Rømningsveier og rømningsplan,
 - plassering av slukkemidler
 - merking av brannfarlige gasser og væsker,
 - og oppmøteplass.

Kartet skal henges opp på landbase, båter, flåter og ved besøksprotokoll, og alle ansatte plikter å gjøre seg kjent med dette.

11. Ansatte som tar imot besøkende, plikter å gjøre gjesten(e) kjent med opplysningene i forrige punkt. Se under «[Sikker arbeidspraksis](#)» om verneutstyr for gjester.
12. Varslingsplan ved brann er en del av «[Varslingsplan matfisk](#)». Denne skal henges opp på landbase, båter, flåter og ved besøksprotokoll.

Brannperm

Ansvar: Driftsleder

Det skal finnes en egen brannperm på lokaliteten. Denne skal inneholde:

13. Generelle opplysninger om bygget, flåten og båten.
14. Varslingsplan, branninstruks, instruks for ansatte og besøkende.
15. Organisering (Hvem har ansvaret for avdelingen/lokaliteten/bygningen).
16. Handlingsplan brannvern som minimum omfatter:
 - a. 2 årlige brannøvelser, med alle ansatte.
 - b. Sjekk av slukkemidler.
 - c. Sjekk av rømningsveier.
 - d. Kontroll av elektrisk anlegg. F.eks. termofotografering.
 - e. Sjekk av brannvarslingsanlegg. Minimum 2 ganger årlig.
 - f. Andre lokale forhold som skal hensyntas i planen.
17. Branntekniske tegninger, kart med anmerkninger hvor slukkemidler og alarmer finnes.
18. Branntekniske brannverntiltak. (eks; beskrivelse av varslingsystem, automatiske slukkeanlegg og ledelyssystem).
19. Rapporter fra brannøvelser.
20. Kontroll og vedlikehold av elektriske anlegg, og annet utstyr som er risikovurdert som brannfarlig.
21. Rapporter fra offentlige institusjoner.
22. Forskrifter som gjelder for brannobjektet.
 - a. [Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn](#)
23. Risikovurderinger for brann som minimum omfatter:
 - a. Varme arbeider
 - b. Lagring av brannfarlige vesker og gasser.
 - c. Plassering av utstyr som inneholder tanker med drivstoff.
 - d. Bruk av frittstående varmekilder.
 - e. Bruk av skjøteledninger.
 - f. Behov for merking, ledelys (rømningsplan)
 - g. Plassering av slukkemidler
 - h. Plassering av rømningsveier.
 - i. Elektriske anlegget.
 - j. Andre brannfeller.

Rømming av fisk

Ansvar: Driftsleder

Rømming av fisk- varslingsplikt

Ansvar: Operatør

24. Varslingsplikten utløses når
 - a. det er kjennskap til at fisk rømmer, eller
 - b. når mistanke om rømming foreligger.

Varslingsplikten gjelder uavhengig av om fisken har rømt fra egne eller andres produksjonsenheter/installasjoner.

25. Mistanke om rømming betyr at det er en mulighet for at fisk kan ha rømt, og innebærer ikke en subjektiv vurdering av hva den enkelte tror kan ha skjedd. Dette er strengt regulert i lov og forskrift, og utløser plikt til umiddelbar varsling.
26. Alle situasjoner/uhell som gjør at fisk kan ha kommet seg ut av not/merd/anlegg utløser beredskap- og varsling, herunder;
- Det registreres hull i not som er større enn den minste fisken i merda.
 - Fisk havner i sjøen under arbeidsoperasjoner
 - Observasjoner av fisk utenfor merdene, eller fremmed fisk inne i merdene
 - Hoppenett løsner og telne kommer under vann, merda blir presset under vann.
 - Fiskere melder om fangst av oppdrettsfisk
 - Påkjørsel av not, mæer eller anlegg
27. Varsling
- Fiskeridirektoratet skal varsles umiddelbart på tlf 03415 ved all mistanke om rømming eller rømming. All melding gjøres på [fastsatt skjema](#) som sendes til Fiskeridirektoratet på e-post fmc@fiskeridir.no, eller faks 55 23 82 76. Se mer om ansvar for melding i skjema med [prioriterte handlinger ved beredskapssituasjon rømming](#).

Rømming av fisk- strakstiltak

Ansvar: Operatør

28. Strakstiltak ved hull i not:
- Opplining av not og tetting av hull, eller
 - orkastnot senkes ned og stenger igjen åpning.
29. Nødvendige utbedringer på not og anlegg iverksettes umiddelbart.

Rømming av fisk- gjenfangst

Ansvar: Driftsleder

30. I situasjoner hvor det er muligheter for /mistanke om at fisk kan ha rømt, skal gjenfangst iverksettes.
31. Lokaliteten skal minimum ha følgende ressurser tilgjengelig for gjenfangstfiske:
- 5 garn i riktig fiskestørrelse
 - Beskrivelse av hvor nærmeste lager med gjenfangstgarn
 - Plan (kart)for hvor garn skal settes ved gjenfangstfiske. Hvor lokalitetens egne garn skal settes, markeres spesielt i planen.
 - Kontaktinfo til lokale fiskere og/eller andre oppdrettsselskaper som kan bistå i gjenfangst.
 - Hele dette punktet skal beskrives i [den lokale beredskapsplanen](#).
32. Setting av gjenfangstfiske:
- Garn bør settes i lenker ut fra den merden hvor det er mulig rømming/mistanke om rømming.
 - Det skal fiskes i en maksimal avstand på 500 meter fra anlegget.
 - Ved fiske utover 500 meter fra anlegget, skal det innhentes tillatelse fra Fiskeridirektoratets regionkontor.
 - Fiskeridirektoratet kan i samråd med Fylkesmannens miljøvernaveiding utvide eller innskrenke gjenfangstpliktens omfang i tid og område.
33. Røkting av gjenfangstgarn
- Lokaliteten skal ha ei plan for røkting av garn.

- b. Det kan føres lett ved gjenfangstgarna. Dette er særlig aktuelt ved garna nær den nota det er rømt fisk fra.
- c. Det skal alltid være ansatte til stede som har opplæring i bruken av gjenfangstgarn.
- d. Lokalitetene bør ha en avtale med lokale fiskere om røkting av gjenfangstgarnene.

Prioriterte handlinger ved beredskapssituasjon rømming			
Hvem	Hva	Ressurser	Når
Alle	Sikre skadestedet slik at det ikke rømmer flere fisk.		Umiddelbart
	Varsle kollegaer på lokaliteten og nærmeste leder.	Radio, telefon	Umiddelbart
Driftsleder	Varsle regionleder	Telefon	Umiddelbart
	Skaffe oversikt over skaden. Not og ring kontrolleres visuelt. Nøtene sjekkes med kamera og dykker.	Kamera, serviceteam, dykkerteam	Umiddelbart
	Gjenfangst med lokalitetens egne garn starter. Se egen plan for setting av garn.	Plan for setting av garn. Lokalitetens garnlager.	Umiddelbart
	Fiskeridirektoratet varsles på 03415 Hvis en ikke når fram på dette nummeret, må en forsøke å få tak i noen fra Fiskeridirektoratets regionkontor.		Innen en time
Regionleder	Fiskeridirektoratet skal varsles umiddelbart ved all mistanke om rømming eller rømming. All melding gjøres på fastsatt skjema som sendes til Fiskeridirektoratet på e-post fmc@fiskeridir.no , eller faks 55 23 82 76. Hvis en ikke når fram på dette nummeret, må en forsøke å få tak i noen fra Fiskeridirektoratets regionkontor.	Varslingsliste	Så snart som mulig
	Lokalt og sentralt beredskapsteam, v/daglig leder for selskapet, varsles.	Varslingsliste	Umiddelbart
Daglig leder	Kaller sammen beredskapsteam, rydder i kalendere og finner egnet sted for å møtes.	Varslingsliste	Umiddelbart

	Varsler sentralt beredskapsteam v/konserndirektør biologi	Varslingsliste	
Lokalt beredskaps-team	Trer sammen og tar seg av videre håndtering lokalt, slik at driftsleder og regionleder kan konsentrere seg om drift av lokaliteten.		Så snart som mulig
	Organisere videre gjenfangst med selskapets andre båter og ansatte samt lokale fiskere.	Varslingsliste Garndepot Båter	Så snart som mulig
	Avklarer rammer for gjenfangstfiske med Fiskeridirektoratets regionkontor.	Varslingsliste	Så snart som mulig
Sentralt beredskaps-team	Pressekontakt		Hele tiden
	Avklare eventuelle ressurser fra resten av SalMar ved behov.		Hele tiden
Daglig leder i selskapet	Årsaksanalyse	LPN-verktøy	Så snart som mulig når arbeidet i felt er avsluttet og situasjonen er normalisert

Massedød av fisk (sykdom, alger, maneter osv.)

Ansvar: Driftsleder

34. Hvis akutt dødelighet eller akutt sykdom oppstår, gjøres følgende:

- a. Stopp fôring
- b. Kontakt regionleder og tilsynsveterinær
- c. Varsle Mattilsynet
- d. Hvis tilsynsveterinær kommer fram til at dødeligheten kan ha andre årsaker enn sykdom, meldes situasjonen til Fiskeridirektoratets beredskapstelefon **03415**.
- e. Beredskapsteam aktiveres
- f. Vannprøver tas ut.
- g. Hvis årsaken er alger og/eller maneter, kan i noen tilfeller garn brukes for å begrense skaden ved å hindre/samle opp manetene. Det skal gjennomføres en risikoanalyse av dette for lokalitetene og eventuelle planer for utsett av garn baseres på denne.
- h. Behov for flytting av fisk vurderes fortløpende. Brønnbåt skal som hovedregel benyttes. Dersom sleping av merder *kan* være aktuelt, skal det på forhånd gjøres en risikovurdering med spesiell vekt på fiskehelse og rømmingsfare, herunder forholdsregler for hvordan rømming kan oppdages og begrenses. Slepning av merd med fisk anses som så spesielt at det må utarbeides egen prosedyre med

operasjonsplan og «Sikker Jobbanalyse» for lokaliteten dersom dette planlegges. Prosedyren skal baseres på en grundig risikovurdering, samt forelegges *Faggruppe Kvalitet* og godkjennes av selskapets ledelse. Det skal utarbeides følgende dokumentasjon:

- plan for innfesting av slepetrosser og hjelpesystem for slep (følg brukerhåndbøker),
 - kartlegging av dybde og ev hindringer i det aktuelle området,
 - maksimal slepehastighet og tillatte bølge- og vindlaster når slep foregår,
 - plan for bruk av hjelpemann på merd og hjelpebåt under sleping,
 - kontroll av at skade ikke er oppstått etter at slep er gjennomført.
- i. I samråd med tilsynsveterinær og Mattilsynet vurderes behovet for slakting. Regionleder planlegger videre aksjon sammen med beredskapsteamet.
- j. Benytt kamera til å kontrollere dødeligheten i enhetene. Opptak av dødfisk gjøres daglig.
- k. Kontakt Scanbio AS eller Hordafôr AS for smittehygienisk transport av ensilasje eller destruering av syk/død fisk (*se instruks/prosedyre for dødfiskhåndtering og liste over godkjente avlivingsmetoder*).
- l. Alle lokaliteter skal beskrive og dokumentere hvilke brønnbåt- og slaktekapasiteter som inngår i den enkelte beredskapsplan.

Akutt forurensning

Ansvar: Driftsleder

35. Ved akutt forurensning skal brannvesenets nødnummer 1-1-0 benyttes til varsling.
36. Vi har plikt til å varsle både egne og andres utslipp.
- a. [Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning](#)
 - b. [Forurensningsloven](#) § 39.
37. Sørg for god kommunikasjon med Fylkesmannens miljøvernavdeling og kommunen dersom en situasjon med akutt forurensning skulle oppstå.

Beredskapsøvelser

Ansvar: Driftsleder

38. Se under [«Redningsøvelser»](#).

Årsaksanalyser

Ansvar: Driftsleder

39. Det skal alltid utføres en årsaksanalyse ved hendelser som berøres av beredskapsplanen.

Referanser:

[Arbeidsmiljøloven](#)
[Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn](#)
[Forurensningsloven](#)
[Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning](#)
[Varsling av skader og arbeidsulykker](#)
[Rømming av fisk](#)

Vedlegg:

[.10.1.2](#) Instruks - Beredskapsplan lokalitet/avdeling
[.10.1.3](#) Instruks - Varslingsplan lokalitet/avdeling
[.10.1.4](#) Liste over godkjente avlivingsmetoder (Mattilsynet)
[.10.4.3](#) Dødfiskhåndtering